

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Aurinkokiven koulu

Julkaisija
Vantaan kaupunki
6/2021
Kasvatus ja oppiminen

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	3
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta eli tasa-arvolaki (609/1986)	
Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)	
2. EDELLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA	6
3. SELVITYS TASA-ARVOTILANTEESTA	7
3.1. Tilastot sukupuolen mukaan eriteltynä	7
3.2. Erityispiirteitämme	7
3.3. Suunnittelussa käytetyt tietolähteet ja työkalut	8
3.4. Kirjauksia	8
4. SUKUPUOLTEN SYRJIMÄTTÖMYYS JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN	10
4.1. Opiskelijavalinnat ja sukupuolten tasa-arvo	10
4.2. Opetuksen järjestäminen ja sukupuolten tasa-arvo	11
4.3. Oppimiserot sekä opintosuoritusten arviointi ja sukupuolten tasa-arvo	11
4.4. Opinto-ohjaus ja opiskeluhuolto ja sukupuolten tasa-arvo	12
4.5. Oppilaitoksen tilat (fyysiset ja sähköiset ympäristöt) ja sukupuolten tasa-arvo	13
4.6. Sukupuoleen perustuvan häirinnän ja seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen	14
4.7. Muita tunnistettuja kehittämiskohteita sukupuolten tasa-arvon toteutumiseksi	15
5. SYRJIMÄTTÖMYYS JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN	16
5.1. Peruste 1	16
5.2. Peruste 2	16
5.3. Muita yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta tärkeitä kehittämiskohteita	17
6. OSALLISUUS JA SAAVUTETTAVUUS	18
6.1. Osallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	18
6.2. Suunnitelmakauden toimenpiteet tiivistetysti	19
SUUNNITELMAN TEKEMISEN TUKIMATERIAALI, LINKIT JA VINKIT	21

1. JOHDANTO

Tämän suunnitelman tavoitteena on ohjata henkilöstöämme syrjimättömyyteen ja tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistämiseen tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain asettamassa viitekehyksessä. Tässä suunnitelmassa keskitytään toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön eli siihen, miten toimimme syrjimättömästi ja edistämme sukupuolten tasa-arvoa sekä kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta opiskelijoihimme ja yhteistyökumppaneihimme liittyvässä toiminnassamme.

Tämä suunnitelma on täten

- tasa-arvolain 5 a ja 6 c §:n mukainen oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma, joka on laadittu yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa sekä
- yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukainen oppilaitoskohtainen suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta eli tasa-arvolaki (609/1986)

Tasa-arvolaissa on kyse sukupuolten tasa-arvon toteutumisesta. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Tasa-arvolain 4 §:n mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista.

Tasa-arvolain 5 §:n mukaan viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän

lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Tasa-arvosuunnitelma koululla

Tasa-arvolain 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) **selvitys** oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat **toimenpiteet** tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) **arvion** aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää **oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.**

Tasa-arvolain 6 c §:n mukaan viranomaisten, koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen sekä työnantajien tulee **ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää** tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tämä on otettava huomioon oppilaitosten tasa-arvosuunnitelmia valmisteltaessa ja tasa-arvoa edistävistä toimenpiteistä päätettäessä.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää. Syrjintä tarkoittaa sitä, että henkilö, esimerkiksi johonkin vähemmistöön kuuluva ihminen, asetetaan muita huonompaan asemaan jonkin henkilöön liittyvän perusteen

takia. Usein moni peruste, mukaan lukien sukupuoli, vaikuttaa samanaikaisesti (moniperusteinen tai risteävä syrjintä).

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Yhdenvertaisuuslaissa on hyvä huomioida myös positiivista erityiskohtelua koskeva

9 §: "Sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää."

Kouluilla on lakiin perustuva velvollisuus puuttua syrjintään ja häirintään. Koulujen vastuu puuttua häirintään vahvistui yhdenvertaisuuslain muutoksella 1.6.2023 alkaen, jolloin koulutuksen järjestäjille tulee nykyistä vahvempi vastuu tunnistaa, puuttua ja poistaa häirintää:

- Koulun on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin oppilaaseen kohdistuvan häirinnän poistamiseksi. Koulutuksen järjestäjä syyllistyy syrjintään, jos näin ei toimita.
- Lisäksi häirinnän määritelmä muuttuu siten, että häirintä voi kohdistua yksilön lisäksi myös ihmisryhmään.

2. EDELLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Aurinkokiven koulun edellinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakiin perustuva suunnitelma edellyttää edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa koulutuksessa. Tasa-arvon toteutumista edistetään järjestämällä oppimisympäristö ja opetus sekä oppiaineet tasa-arvoa edistäviksi. Järjestelyissä otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso. Suunnitelman mukaan yhdenvertaisuus tarkoittaa ihmisten samanarvoisuutta. Ketään ei saa syrjiä iän, ihonvärin tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tasa-arvoisessa koulussa jokainen tuntee olonsa turvallisiksi ja uskaltaa olla oma itsensä.

Keskeiset kehittämiskohteet ovat oppimisen arvioinnin kehittäminen tasa-arvonäkökulmasta, tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen kaikkien oppilaiden oppimisessa, välitön puuttuminen häirintään, tasa-arvonäkökohtien huomioon ottaminen kaikessa talon toiminnassa ja kodin ja koulun välisen viestinnän tehostaminen monikulttuuristen perheiden kanssa.

Suunnitelman mukaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tulee edistää vahvistamalla toimintakulttuuria, jossa lapsen kuuleminen on luontevaa. Osallisuutta ja osallistamista vahvistetaan toimintaympäristössä. Kielitietoisuuteen kiinnitetään huomiota, kiusaamiseen puututaan aktiivisesti ja rohkaistaan oppilaita kertomaan aikuiselle, jos kokee tulleen kohdelluksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain sisällön vastaisesti.

Suunnitelman tavoitteita on viety aktiivisesti eteenpäin lisäämällä kielitietoisuutta opetuksessa, vahvistamalla oppilaiden osallisuutta ja kehittämällä koulun tapoja puuttua kiusaamiseen. Alueen ja koulun nopea kasvu, monikulttuurisuuden vahvistuminen ja koronan tuoma yhteisöllisyyden väheneminen ovat kuitenkin lisänneet edelleen tarvetta kehittää suunnitelman tavoitteita ja etsiä uusia keinoja vahvistaa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

3. SELVITYS TASA-ARVOTILANTEESTA

3.1. Tilastot sukupuolen mukaan eriteltynä

- Opiskelijamäärät lukuvuonna 2024-2025

luokka-aste	yhteensä	tytöt	pojat
1.	62	28	34
2.	88	44	44
3.	87	37	50
4.	111	54	57
5.	97	49	48
6.	91	44	47
7.	129	66	63
8.	198	91	107
9.	184	96	88

Musiikkiluokilla opiskelee 132 oppilasta, joista 94 on tyttöjä ja 38 poikia.

Urhea-oppilaita on 87, joista 24 on tyttöjä ja 63 on poikia.

Teppo oppilaita on 33, joista 23 on tyttöjä ja 10 on poikia.

S2-oppilaita on 237, joista tyttöjä on 117 ja poikia 120.

A2-kielen lukijoita on 237, joista tyttöjä on 117 ja poikia 120

3.2. Erityispiirteitämme

Aurinkokiven koulu sijaitsee Kivistön alueella, joka on viimeisten noin kymmenen vuoden aikana muuttunut pientalovoittoisesta alueesta kaupunkimaiseksi asuinalueeksi. Oppilasmäärä on kasvanut nopeasti viimeisten vuosien aikana ja

samalla perheiden sosioekonominen ja kulttuurinen tausta on monipuolistunut. Koulussa opiskelee lukuvuonna 2024-2025 n. 1046 oppilasta.

Koulun perusarvona on toimia yhdessä yhteisopettajuuteen ja yhteiseen suunnitteluun panostaen.

Koulussamme toimii musiikkiluokat vuosiluokilla 3 - 9. Musiikkiluokilla opiskelee yhteensä 132 oppilasta. Musiikkiluokalle pyritään erillisellä soveltuvuuskokeella.

Koulussamme voi opiskella valinnaisaineina työelämäpainotteisessa perusopetuksessa (Teppo) ja Urheiluakatemiassa eli Urheassa. Näihin on erilliset haut.

Äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvia oppilaita on 243. Eri äidinkieliä on yhteensä 47. Suurimmat kieliryhmät ovat venäjä, viro, albania, arabia ja ukraina.

3.3. Suunnittelussa käytetyt tietolähteet ja työkalut

- Primus
- opasmateriaali (ks. tukimateriaaleja tämän asiakirjan lopusta)
- Kouluterveyskysely
- Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

3.4. Kirjauksia

- Opetuksen järjestäjä on laatinut kaupunkitasoisen suunnitelman, jonka pohjalta toimialat tekevät omat suunnitelmansa. Koulumme suunnitelman pohjana on käytetty yhteistä vantaalaista suunnittelupohjaa.
- Suunnitelmaa ovat olleet tekemässä rehtori Sari Silander, virka-apulaisrehtorit Katri Hyvönen, Hanna-Maria Antikainen, opinto-ohjaaja Sanna Puputti, oppilashuolto ja koulun johtoryhmä
- Suunnitelma on voimassa vuosien 2023-2025 ajan
- Suunnitelma käsitellään YS-ajalla kevätlukukaudella 2024

- Oppilaskunnan hallitus käsittelee suunnitelmaa ja tuo esiin omat ajatuksensa suunnitelman sisällöstä
- Koulun yhr seuraa suunnitelman toteutumista vuosittain ja tekemällä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista selvittävän kyselyn joka toinen vuosi
- Mahdollisten tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvien kalenterivuoden juhlapäivien viettäminen kirjataan vuosittain koulun ja / tai luokkien toimintasuunnitelmaan. Hyvinvointikansion suunnitelmissa ja kriisikorteissa on häirintään liittyvä ohjeistus. Kiusaamisen ehkäisyn ja siihen puuttumisen suunnitelmassa käsitellään tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja.
- Tasa-arvosuunnitelmasta tiedotetaan Wilmassa ja sitä käsitellään yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa kevätlukukauden 2024 aikana. Suunnitelma tallennetaan Aurinkokiven Driveen Hyvinvointi ja turvallisuus -kansioon.
- Suunnitelma on nähtävillä koulun kotisivuilla.

4. SUKUPUOLTEN SYRJIMÄTTÖMYYS JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN

Tavoitteemme on, että kaikilla sukupuolilla on samat oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet toteuttaa itseään sekä osallistua yhteiskunnan toimintaan. Tämän toteutumiseksi tarvitaan sekä oman toimintamme syrjimättömyyttä että tasa-arvon edistämistä kaikessa toiminnassa oppilaitoksessamme.

4.1. Opiskelijavalinnat ja sukupuolten tasa-arvo

Koulumme on alueen lasten ja nuorten lähikoulu. Oppilaaksiotosta päättää aluepäällikkö, joka määrittelee oppilaan lähikoulun tämän osoitteen perusteella. Toissijaisesta oppilaaksiotosta vastaa koulun rehtori Sari Silander lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan, jos vapaita oppilaspaikkoja on. Toissijaisen oppilaaksioton perusteet ovat Vantaalla kaikissa kouluissa samat: 1) oppilas asuu Vantaalla, 2) oppilaalla on terveydentilaan liittyvä syy 3) oppilaan sisarus käy ao. koulua.

Koulussamme järjestettävään painotettuun opetukseen musiikkiluokalle pyritään 2.luokan kevätlukukauden alussa. Oppilaat valitaan testeissä saadun pistemäärän mukaisesti (max. 25 oppilasta/luokka-aste).

Kuten kaikki oppilaat Vantaalla, voivat koulumme oppilaat hakea myös Urhea-toimintaan, jonka tarkoituksena on tavoitteellisesti urheilevien lasten ja nuorten koulunkäynnin ja urheiluharrastuksen yhteensovittaminen. Urhea-toimintaan pyritään 6. luokan keväällä.

7.-8.-luokkalaisilla on mahdollisuus pyrkiä työelämäpainotteiseen TEPPO-opetukseen.

- Musiikkiluokilla oppilaita on 132, joista tyttöjä on 94 ja poikia 38.
- Urhea-oppilaita on 87, joista tyttöjä on 24 ja poikia 63.
- TEPPO-oppilaita on 33, joista tyttöjä on 23 ja poikia 10.
- S2-oppilaita on 237, joista tyttöjä on 117 ja poikia 120.
- A2-kielen lukijoita on 202, joista tyttöjä on 115 ja poikia 87

- Tulevina vuosina olisi hyvä pohtia, kuinka poikia voitaisiin motivoida hakemaan musiikkiluokalle ja vastaavasti tyttöjä Urhea-toimintaan yhä paremmin. Nykyinen alakoulun luokkaparimalli tasoittaa opetusryhmien sukupuolijakaumaa, kun musiikkiluokka toimii ns. tavallisen luokan parina. Urhealuokkien sukupuolijakaumaa tasoitetaan muodostamalla luokista sekaluokkia niin, että urheaoppilaat jakautuvat useille eri luokille.

4.2. Opetuksen järjestäminen ja sukupuolten tasa-arvo

Opetusryhmät pyritään muodostamaan tarkoituksenmukaisella tavalla niin, että opetuksessa pystytään mahdollisimman hyvin vastaamaan kunkin oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin. Opetusryhmien muodostamisen perustana ei käytetä sukupuolijakaumaa.

Tuen tason jakautuminen sukupuolittuneesti herättää kuitenkin ajatuksia. Tällä hetkellä erityisen tai tehostetun tuen oppilaista poikia on lähes kaksi kertaa enemmän kuin tyttöjä. Jotta sukupuolten välinen tasa-arvo paranisi, on koulussa käytävä aktiivista keskustelua tasa-arvoon liittyen ja mm. yleisen tuen toteuttamista on kehitettävä. Sukupuolijakaumaan pyritään vaikuttamaan myös suunnittelemalla valinnaisainetarjotin niin, että valikoimasta löytyy kaikille opiskelijoille sopivia kursseja.

4.3. Oppimiserot sekä opintosuoritusten arviointi ja sukupuolten tasa-arvo

Valtakunnallisten ja kansainvälisten oppimista koskevien tulosten mukaan tyttöjen ja poikien oppimiserot ovat kasvaneet. Erityisesti tämä näkyy lukutaidossa. Koulussamme näitä eroja pyritään tasoittamiseen tuen tarpeen arvioinnilla ja tarvelähtöisellä resurssoinnilla sekä erilaisilla rakenteellisilla

ratkaisuilla. Apuna käytämme opetuslautakunnan hyväksymiä seuloja 2. ja 7.lk osaamisen kartoittamiseksi lukemisessa ja matematiikassa. Seulojen avulla voimme tukea oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada tarvitsemaansa tukea ja samalla voimme kohdentaa tukea sitä eniten tarvitseville oppilaille. Yhteisopettajuus luo mahdollisuuksia joustavaan ryhmittelyyn ja laaja-alaisen erityisopettajan sekä S2-opettajan tuen kohdentamiseen mahdollisimman tarkasti sitä tarvitseville. Yleisen tuen muotoja pyritään jalkauttamaan vahvasti kaikkeen opetukseen. Tässä tärkeäksi nousee erityisopettajan konsultoiva rooli. Pienryhmät tarjoavat mahdollisuuden niille, joiden opiskelua ja oppimistuloksia se selkeästi hyödyttää. Osaamisen arvioinnissa pyritään monipuolisuuteen, jotta jokaisella on mahdollisuus näyttää osaamistaan parhaalla mahdollisella tavalla.

- vastuuhenkilö/t: rehtorit

4.4. Opinto-ohjaus ja opiskeluhuolto ja sukupuolten tasa-arvo

Oppilaanohjaus tukee tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä. Ohjauksella edistetään oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa opinnoissa, valinnaisissa opinnoissa, TET-, TEPPO- ja TehoTET-jaksoilla, ammatinvalinnassa, jatkokoulutuksessa ja työelämässä. Ohjauksen avulla oppilaille tarjotaan tasavertaiset mahdollisuudet osallistua työelämäjaksoille sekä tehdä itselleen sopivia valintoja. Oppilasta ohjataan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan.

Hyvä ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä. Se luo luottamuksellisen ohjaustilanteen, johon oppija voi osallistua ja sitoutua. Ohjaus on kielitietoista ja se huomioi kulttuurisen moninaisuuden. Se turvaa yhdenmukaisen kohtelun ja edistää yhdenvertaisuutta esteettömillä ja saavutettavilla palveluilla. Pyrimme koulussamme siihen, että toteutamme ihmisarvoa kunnioittavaa oppilaan ohjausta, ja edistämme sen avulla oppilaiden hyvinvointia, turvallisuutta, sukupuolten tasa-arvoa, itsemääräämisoikeutta ja mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen.

Opiskeluhuollon työskentelyssä noudatetaan yleisiä sukupuolten tasa-arvoa vahvistavia toimintatapoja ja periaatteita. Samoin terveystarkastuksissa noudatetaan etnisyyteen, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, uskontoon ja kulttuuriin liittyviä tasa-arvon periaatteita. Kaikissa perheiden ja oppilaiden kohtaamisissa noudatetaan syrjimättömyyttä ja havaittuihin epäkohtiin puututaan välittömästi.

Lähteitä:

- [Hyvän ohjauksen kriteerit \(oph.fi\)](#)
- [Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ohjausalan opetussuunnitelmissa - Elinikäisen ohjauksen verkkolehti](#)
- [Sukupuolittietoinen opetus ja ohjaus | Opetushallitus](#)

4.5. Oppilaitoksen tilat (fyysiset ja sähköiset ympäristöt) ja sukupuolten tasa-arvo

Koulumme tilat ovat modernit ja esteettömät. Oppilasmäärän kasvu haastaa tilojen toimivuutta ja esimerkiksi käytävätilat tuntuvat välituntisin ahtailta. Ahtaissa tiloissa fyysinen koskemattomuus ei välttämättä aina toteudu. Koulun WC-tilat ovat valitettavan usein epäsiistissä kunnossa ja oppilailta on tullut palautetta, että niitä on epämiellyttävä käyttää. Koulumme WC:t ovat unisex-tiloja. Liikuntasalien läheisyydessä on tytöille ja pojille on omat pukuhuoneet. Myös henkilökunnan sosiaalitilat ovat erikseen miehille ja naisille.

Sähköiset ympäristöt ovat kaikkien käytössä ja yläkoulun puolella kaikilla oppilailla on käytössä henkilökohtainen Chromebook.

Koulussamme noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita. Turvallisemmalla tilalla tarkoitetaan sitä, että kaikilla on vapaus olla oma itsensä, ilmaista itseään vapaasti ja olla osallinen kaikessa toiminnassa. Turvallisemmassa tilassa kaikki häirintä, syrjintä ja pilkka on ehdottomasti kiellettyä. Turvallisemman tilan luomisella ennaltaehkäistään syrjintää ja vahvistetaan yhteenkuuluvuuden tunnetta. Turvallisempi tila syntyy avoimuudella, toisen kunnioittamisella, puuttumisella, kannustamisella ja jokaisen kohtaamisella yksilönä.

4.6. Sukupuoleen perustuvan häirinnän ja seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen

Seksuaalinen häirintä on tasa-arvolaissa kiellettyä syrjintää. Aurinkokiven koulussa ei hyväksytä seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää. Seksuaaliseksi häirinnäksi määritellään halventava puhe toisesta sukupuolesta, sukupuolisesti vihjailevat ilmeet ja eleet, viestit ja fyysinen koskettelu. Tärkeää on, että tunnistetaan seksuaalisen häirinnän muodot ja niihin on kaikkien aikuisten puututtava välittömästi, jos niitä havaitaan. Myös lapsia ohjataan tunnistamaan ikätasoisesti seksuaalisen häirinnän muotoja ja heitä ohjataan kertomaan havainnoistaan koulun aikuiselle. Häirintää ehkäistään säännöllisellä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelulla ja sukupuolisensitiivisellä kasvatustoiteella. On tärkeää, että lapset ja nuoret oppivat kohtaamaan ja hyväksymään monenlaisuutta ja että koulun aikuiset tiedostavat ja murtavat mahdollisia omia vanhoja oletuksiaan esimerkiksi sukupuolirooleista.

Koulussamme on käytössä ohjeistus, jonka mukaan toimimme tilanteissa, joissa häirintää on havaittu. Ohjeistus on käyty läpi henkilöstön kanssa ja löytyy koulumme Drivestä Hyvinvointi- ja turvallisuus -kansiosta.

Ohjeistuksen mukaan koulun aikuisen, joka on havainnut häirintää tai asiasta on hänelle kerrottu, tulee puuttua asiaan välittömästi. Tapahtuneesta häirinnästä tiedotetaan rehtoria ja kotia sekä konsultoidaan oppilashuoltoa. Ilmoitukset tehdään häirinnän kohteena olevasta sekä häirintään osallistuneesta oppilaasta. Tilanteeseen puuttuminen sisältää myös asian selvittelyn lisäksi jatkotoimet ja mahdolliset kurinpitotoimet.

Ohjeet opettajalle

- rohkaise oppilasta kertomaan tapahtuneesta
- aloita selvittely viipymättä
- ilmoita kuulemastasi tai havaitsemastasi asiasta rehtorille

Yhdessä rehtorin kanssa

- konsultoidaan tapahtumasta oppilashuoltoa ja ohjataan oppilas oppilashuollon piiriin
- arvioidaan rikosilmoituksen ja lastensuojeluilmoituksen tarve
- tiedotetaan huoltajaa

Ohjeet oppilaalle

- pyydä häirinnän tekijää lopettamaan toimintansa
- havaittuasi seksuaalista häirintää tai jouduttuasi sen kohteeksi ilmoita siitä koulun aikuiselle

Ohje huoltajalle

- jos lapsenne on joutunut seksuaalisen häirinnän kohteeksi, ota yhteyttä opettajaan tai rehtoriin

Yleiset periaatteet

- tapahtuman kulku pyritään selvittämään ja kaikkia osapuolia kuullaan asiaan liittyen
- kuulemisen perusteella arvioidaan, onko häirintää tapahtunut ja sen perusteella päätetään toimenpiteistä
- päätetään tapahtuneen häirinnän seurannasta
- jos häirinnästä epäillään koulun henkilöstöön kuuluvaa, toimitaan edellä esitettyjen periaatteiden mukaan ja niiden perusteella tarvittaessa tehdään palvelussuhdetta koskevia päätöksiä (varoitusta ja viime kädessä palvelussuhteen päättäminen)

4.7. Muita tunnistettuja kehittämiskohteita sukupuolten tasa-arvon toteutumiseksi

Yhteisessä keskustelussa pyrimme siihen, että koulun koko henkilöstö pyrkii välttämään kaikissa tilanteissa stereotyyppisten käsitysten käyttöä ja olemaan tietoinen niistä ja vahvistetaan samalla kaikkien tasa-arvo-osaamista. Tietoisuutta pyritään vahvistamaan arjen keskusteluissa ja myös mm. koulun yhteisissä kokouksissa, esityksissä ja koulua koskevien päätösten teossa. Opinto-ohjauksessa pyritään ohjaamaan oppilaita valintoihin, jotka eivät vahvista eriytymistä sukupuolen perusteella koulutusvalinnoissa tai työelämässä. Opetuksessa ja siinä käytettävässä materiaalissa kiinnitetään huomiota sukupuolten tasa-arvoiseen käsittelyyn. Samoin kaikissa tilanteissa vältetään sukupuolittavan kielen käyttöä. Sukupuolten moninaisuutta ja tasa-arvoa käsitellään soveltuvasti eri oppiaineissa oppilaiden ikätason mukaan.

5. SYRJIMÄTTÖMYYS JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Olemme arvioineet syrjimättömyyden toteutumista oppilaitoksessamme yhdenvertaisuuslaissa esitettyjen henkilöön liittyvien perusteiden pohjalta. Erityisen huomion ja yhdenvertaisuustyön kohteiksi nostamme seuraavat henkilöön liittyvät perusteet:

5.1. Peruste 1

Syrjimättömyys kielen, kulttuurin tai alkuperän perusteella

Koulussamme on kasvava määrä eri kulttuuritaustoista tulevia oppilaita sekä S2-oppilaita. Tämä on koulussamme vielä suhteellisen uusi ilmiö ja sen tiedostaminen on tärkeää. Meidän tulee edelleen kehittää kielitietoista opetusta ja toimintaa, jotta kaikki oppilaat kokevat olevansa osallisia koulumme toimintaan ja tuntevat olevansa osa yhteisöä. Sama koskee myös kaikkia koulun aikuisia.

5.2. Peruste 2

Syrjimättömyys seksuaalisen suuntautumisen perusteella

Yhtenäiskoulussa nuoret elävät vaihetta, jolloin moni pohtii omaa seksuaali-identiteettiään. On tärkeää, että jokaisella on koulussa turvallinen olo. Tähän liittyy sukupuolisensitiivinen puhe sekä puuttuminen kaikkeen epäasialliseen puheeseen ja nimittelyyn. Myös jokaisen koulun aikuisten tulee tulla hyväksytyksi ja yhdenvertaisesti kohdatuksi riippumatta seksuaalisesta suuntautumisesta.

5.3. Muita yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta tärkeitä kehittämiskohteita

- ihmisoikeuksien, moninaisuuden ja syrjimättömyyden käsittely eri oppiaineissa
- oppimateriaalien syrjimättömyys (esim. valokuvat)
- juhlat, retket ja vierailijat
- erilaisten teemapäivien ja teemaviikkojen huomioiminen, mm. vainojen uhrien muistopäivä 27.1., Kansainvälinen naisten päivä 8.3. ja tasa-arvon päivä 19.3., Lapsen oikeuksien päivä 20.11. ja ihmisoikeuksien päivä 10.12., Lapsen oikeuksien viikko 47, Väkivallan vastainen viikko 48

Eri oppiaineissa tutustumme ihmisoikeuksiin, moninaisuuteen ja syrjimättömyyteen. Oppimateriaaleja valittaessa varmistetaan, että ne ovat kaikki syrjimättömiä. Sama periaate koskee koulun juhlia, retkiä ja vierailijoita.

6. OSALLISUUS JA SAAVUTETTAVUUS

6.1. Osallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat kanssakäymisessä muiden ihmisten kanssa. Edistämme osallisuutta ja sen rinnalla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta seuraavanlaisin toimenpitein:

- Arskapäivät: Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistavat päivät noin kerran kuukaudessa koko lukuvuoden ajan. Päivän ohjelman suunnittelevat pääasiassa oppilaat tietyn teemarungon ympärille. Lisäksi päivään sisältyy tunnetaitotunti. Päivän aikana ei ole lukujärjestyksen mukaista opetusta.
- Oppilaskunnan hallitus ja tukioppilaat suunnittelevat ja edistävät yhteisöllistä toimintaa. Tukioppilaat vastaavat yhdessä ohjaavan opettajansa kanssa muun muassa seiskaluokkalaisten ryhmäytyksistä.
- Osallisuus- ja yhteisöllisyystiimi on yksi koulun kehittämistiimeistä ja sen vastuulla on yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittäminen: Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta, Solmu-työ (kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä kurinpito ja seuraamukset), oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointi.
- koulumme YHR edistää toiminnallaan ja suunnitelmillaan sekä kyselyillä ja niiden käsittelyllä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista
- tasa-arvosuunnitelma esitellään huoltajille vanhempainillassa ja sitä on mahdollisuus kommentoida Wilmassa
- päätöksenteko-osallisuus: päätöksenteossa pyritään kuuntelemaan oppilaita ja henkilökuntaa
- suunnitteluosallisuus: oppilaskunta, opettajat, jory ja yhr
- toimintaosallisuus: oppilaat ja opettajat

Parannamme saavutettavuutta seuraavin toimenpitein:

- asenteellinen, sosiaalinen ja psyykkinen saavutettavuus: rohkaisemme oppilaita kertomaan epäoikeudenmukaisesta kohtelusta ja pyrimme kaikessa tarttumaan epäkohtiin viivyttelämättä ja seuraamaan sovittujen asioiden toteutumista ja oppilaiden hyvinvointia

- kulttuurinen: tiedottamisessa käytämme mahdollisimman selkeää kieltä ja käytämme mahdollisuuksien mukaan Vantaan kaupungin monikielisiä tiedotteita, varaamme tulkin huoltaja- ja oppilastapaamisiin aina tarpeen vaatiessa
- pedagoginen: jokainen koulussamme aloittava ja opiskeleva oppilas on lähtökohdistaan riippumatta sydämellisesti tervetullut opiskelemaan kouluunne ja kaikessa pedagogisessa toiminnassamme tuemme jokaista lasta heidän yksilöllisistä tarpeistaan käsin. Kaikessa pedagogisessa toiminnassamme ensisijainen tavoite on lapsen etu.

6.2. Suunnitelmakauden toimenpiteet tiivistetysti

Asia: Seulojen tulokset tuen tarpeen perustaksi

Mitä teemme: Kirjaamme koulun periaatteet ja käytänteet, joiden mukaan seulojen tekeminen varmistetaan kaikilla 2. ja 7.luokilla sekä varmistetaan niistä tiedottaminen huoltajille.

Kuka seuraa (rehtorin lisäksi): Erityisopettajat tekevät suunnitelman, johon on kirjattu toimenpiteet ja aikataulu sekä lukemisen että matemaattisten taitojen vahvistamisessa seulojen tulosten herättämän tarpeen mukaan. Tällä varmistamme, että sama tuki on saatavilla kaikille sitä tarvitseville. Lukuvuoden lopussa teemme arvion tuen tavoitteiden saavuttamisesta.

Toteutuksesta vastaavat erityisopettajat.

Asia: Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevan kyselyn valmistelu ja toteuttaminen

Mitä teemme: Yhr suunnittelee tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käsittelevän kyselyn sekä henkilöstölle että oppilaille. Kyselyn perusteella voimme seurata koulussamme toteutuvaa yhdenvertaisuutta ja turvallisemman tilan periaatetta.

Kuka seuraa (rehtorin lisäksi): Yhr ja rehtori

Toteutuminen (väli- tai loppuarviointi): Kysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Kyselyiden vastauksia vertailemalla voimme arvioida tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista sekä tehdä edistämiseen liittyviä uusia tavoitteita.

Asia: Seksuaalisen häirintään puuttumisen toimenpidesuunnitelma

Mitä teemme: Laadimme koulun henkilöstöä varten suunnitelman, jonka avulla voidaan puuttua tehokkaasti kaikenlaiseen seksuaaliseen häirintään koulussamme. Suunnitelman avulla varmistetaan myös, että koko henkilöstö osaa toimia häirintää havaitessaan ja oppilaat ja opettajat saavat kaikki tasapuolisen tuen häirintää kohdatessaan.

Kuka seuraa (rehtorin lisäksi): Yhr

Asia: Kiusaamiseen puuttuminen

Mitä teemme: Syvennämme koulumme kiusaamisen vastaisen työn suunnitelmaa. Tarkennamme sen käytäntöä koskevia yksityiskohtia ja erityisesti varmistamme asian viestinnän käytänteitä niin huoltajille kuin henkilökunnalle.

Kuka seuraa: rehtori ja yhr

SUUNNITELMAN TEKEMISEN TUKIMATERIAALI,

LINKIT JA VINKIT

Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/talous_ja_strategia/strategia/tasa-arvo_ja_yhdenvertaisuus

Tasa-arvotyö on taitolaji, Opetushallitus <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/tasa-arvotyö-taitolaji>

Oppia kaikille!, Sisäasiainministeriö,

Yhdenvertaisuussuunnittelun opas

<https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/5376058/Oppia+kaikille+suomi/09dd5121-d98e-487c-9acf-ee768620da0e/Oppia+kaikille+suomi.pdf>

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden käsitteiden sanasto,

THL:n tasa-arvotiedon keskus: <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/tasa-arvosanasto>

Miehiä ja naisihmisiä – Suomen kielen seksismi ja sen purkaminen,

Mila Engelberg, TANE

https://tane.fi/documents/1429808/1854322/TANE_Miehia_ja_naisihmisia_verkko_valmis.pdf/d7b558dc-74ed-4981-0b06-f890ff2973d5/TANE_Miehia_ja_naisihmisia_verkko_valmis.pdf

Tietopaketti sateenkaariperheistä

<https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-edistaminen/tietopaketti-sateenkaarilapsista-ja-nuorista-ammattilaiselle>

Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus

[Johdanto antirasismikoulutukseen - THL](#)

Yhdenvertaisuus ja syrjintä sateenkaariperheiden lasten elämässä

<https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-edistaminen/tietopaketti-sateenkaarilapsista-ja-nuorista-ammattilaiselle/yhdenvertaisuus-ja-syrjinta-sateenkaarilasten-ja-nuorten-elamassa>

Tasa-arvoinen kasvatus

<https://www.vaestoliitto.fi/ammattilaiset/lasten-kehotunnekasvatus/ymparisto/tasa-arvoinen-kasvatus/>

**Vantaa
Vanda**